

Tutkijalähtöinen datatuki

Kokemuksia data-agenttitoiminnasta Aallosta

Maria Söderholm

Tietoasiantuntija

Tutkimus- ja innovaatiopalvelut/
Avoin tiede ja ACRIS -tiimi

maria.soderholm@aalto.fi



Aalto-yliopisto
Aalto-universitetet
Aalto University



KOULUT

ENG
Insinööri-tieteet

BIZ
Kauppa-
korkeakoulu

CHEM
Kemian tekniikka

SCI
Perustieteet

ELEC
Sähkö-tekniikka

ARTS
Taide, design,
arkkitehtuuri

Tutkimus-
infrojen
henkilöstö
kouluilla

Data-
agentit

IT –
palvelut
kouluilla

Avoin tiede
ja ACRIS-
tiimi

Pre-
award-
tiimi

Post-
award-
tiimi

Innovaatio-
palvelut

Akateemiset
lakipalvelut

IT
palvelut

Data advisor (1 HTV) ja 12
tietoasiantuntijaa, joista 4
(1,5 HTV) työhön kuuluu
datanhallinta.

Grant Writerit ja
tutkimusasiamiehet (14 hlöä).

Hankeasiantuntijat ja
projektipäälliköt (7 hlöä).

Innovaatio-
asiantuntijat (8 hlöä).

Lakimiehet (9 hlöä).

Tutkimuksen IT (8 hlöä)

Osa-aikaiset data-agentit kouluilla / laitoksilla

- 6 X 0.1 HTV
 - 2 X 0.2 HTV
 - 2 X 0.5 HTV
- = 2 HTV

Tutkimuspalvelut kouluilla

- Data advisor 1 HTV
- 4 tietoasiantuntijaa 1.1 HTV
- Lakimies ?? HTV

Keskitetyt tutkimuspalvelut

- Lakimies 0,8 HTV
- Tietosuojavastaava ?? HTV
- Tutkimuksen IT 0,7 HTV

Miksi toiminta aloitettiin ja mihin sillä pyritään?

- Yliopistotasolla 2016 toimi datanhallinnan ryhmä, joka koostui pääasiassa tutkimushallinnon, -palveluiden ja kirjaston henkilökunnasta.
- Ryhmä katsoi, ettei sen resurssit ja osaaminen riitä paikalliseen tukeen.
- Ryhmässä päädyttiin siihen, että parasta datatukea antaa tutkimustaustainen henkilö, joka työskentelee joko koko koulun tasolla tutkimushenkilöstöä auttaen tai mieluiten laitoksella.
- Tutkijataustainen henkilö pystyy parhaiten ottamaan huomioon alan käytännöt ja osaamistason sekä kykenee kehittämään käytäntöjä yhdessä tutkijoiden kanssa ja vaikuttamaan myös tutkimusjohtoon.
- Data-agentti-toiminta käynnistyi syksyllä 2017. Nimitys johtuu innovaatio-agenteista, jotka edistävät tutkimuksen kaupallistamista, kuten patentoimista.

Millä taustalla olevia rekrytoitiin ja miten?

- Tavoitteena tutkijataustaisten henkilöiden palkkaaminen.
- Rekrytointia tehty lähestymällä laitosjohtoa ja tutkijoita mailitse; Esitetty pyyntö erilaisissa laitoskokouksissa; Edellinen agentti etsinyt itselleen seuraajaa.
- Data-agentteja on yhteensä 10 (8/2020) ja he ovat:
 - Postdoc-tutkijoita, joilla on määräaikainen työsopimus
 - Kaksi staff scientist'ia
 - Yksi lehtori
 - Yksi laitoksen tekniseen henkilökuntaan kuuluva ei-tutkija
 - Yhteensä 2 HTV:tä
 - Lisää infoa ja suorat yhteydenotot: <https://www.aalto.fi/en/services/data-agents-and-data-advisor>

Mikä tahoo vastaa kustannuksista, organisoinnista ja toiminnasta?

Miten toimintaa arvioidaan?

- Projektirahoitus IT:n digi-kehittämisen budjetista vuoden 2020 loppuun asti.
- Data-agentteille maksetaan 10-50% palkasta; enemmistölle 10-20%.
- Koordinointi, agenttien työn organisointi, seuranta ja koulutus OSA-tiimiin kuuluvan data-advisorin tehtäviä.
- Yleisvastuu toiminnasta jakaantuu OSA-tiimin ja IT:n kesken, koska rahoitus tulee IT:stä.
- Data advisor vastaa
 - Kuukausikokouksista (mm. käydään läpi agenttien toimintaa)
 - Tavoitteiden ja tehtävien määrittelystä yhdessä agenttien kanssa.
 - Arvioinnista: Kuukausittain tapahtuva toiminnan seuranta; Tavoitekeskustelu kerran vuodessa.

Kuka kouluttaa ja kuka siitä vastaa?

Mitä agentin tehtäviin kuuluu?

“The main role of data agents is to deliver information about RDM and explain it to their colleagues on their language. We should not expect that data agents will be qualified similar to full-time RDM specialists.

Therefore, their main role is to distribute RDM information and explain it clearly at their units.”

Mikhail

- Kouluttajana pääasiassa Data advisor; Myös muut asiantuntijat kuten IT-expertti, lakimiehet, innovaatio- ja tietoasiantuntijat.
- Kaikki asiantuntijat ovat tervetulleita kuukausikokoukseen, jolloin osaamista on helppo jakaa.
- Itseopiskelumateriaalit kattavat datan hallinnan eri osa-alueet ja löytyvät Teams’ista.
- Paikallisesti annettava data-spesifi koulutus, neuvonta ja materiaalien tekeminen sekä viestintä; yleensä myös vastaanottoajat tms. säännöllinen neuvonta.
- Yliopistotasolla annettava koulutus, kun oma osaaminen kiinnostaa yleisemmin (esim. henkilödata, anonymisointi).
- Agentit tavoittaa myös: researchdata@aalto.fi
- Lisämateriaalina Mikhailin toimittama lista agenttien käytännön tehtävistä.

Mitä haasteita on ollut henkilötasolla?

- Motivaatio löytäminen: Miksi alkaa agentiksi ja satsata RDM'ään, kun työsopimus on rajattu?
- Ajan riittämättömyys ja allokointi agentti-työlle, kun ykkösprioriteetti tutkijalla tutkimuksen tekeminen.
- Tehtävään käytettävissä yleensä vain vähän aikaa (esim. 10%) ja siten haasteita tarttua kiireellisiin tehtäviin.
- Itseopiskelun välttämättömyys, koska pääasiassa on opiskeltava materiaaleista itsenäisesti.
- Verkoston luominen laitoksella/koulussa, koska agentin on tehtävä se käytännössä itse.
- Oppia tuntemaan yliopisto tutkimuksen tuen näkökulmasta, joka on tutkijalle uusi vinkkeli.

Mitä haasteita on ollut organisaation tasolla?

- Riittämättömät resurssit koordinoida agentti-toimintaa, kouluttaa agenteja, huolehtia siitä, että muut yliopiston tiimit tekevät RDM-asioissa yhteistyössä ja että kaikilla riittävä ymmärrys RDM-asioista.
- RDM-asioissa toimivien asiantuntijoiden koulutus ja kouluttautuminen (ml. aktiivi osallistuminen kokouksiin, workshoppeihin ja muihin koulutuksiin Suomessa ja ulkomailla).
- Rahoituksen jatkuvuus (nyt projektirahalla).
- Rahoituksen allokointi ei ole tiimillä, jolla suurin vastuu RDM-asioista.
- Sopivien henkilöiden löytäminen agenteiksi. Esim. hyvät viestintätaidot sekä yleensä avoin ja helposti lähestyttävä ihmisenä.
- Jatkuvuus: vaihtuvuus joillain kouluilla/laitoksilla.
- Datanhallinta työn vastuiden määrittely ja sopiminen yliopiston eri toimijoiden kesken.
- Agenttien integrointi muuhun datanhallintaa koskevaan työhön.
- Laitosten datojen ja toimintakulttuurien erilaisuus.

Jatko

- Tekeillä suunnitelma miten tutkijalta-tutkijalle-tuki järjestetään 2020 jälkeen.

Unelmia/ Maria

- Räätelöidään koulukohtaisesti, ja tarvittaessa laitoskohtaisesti miten lähituki järjestetään. Aloille, joille luontevaa, syntyy urapolku.
- Lähituki-malli(t) suunnitellaan yhdessä laitosten/koulujen kanssa, jolloin taataan motivaatio ja soveltuvuus = vaikuttavuus.
- Yliopisto antaa rahoituksen mutta asettaa tiettyjä edellytyksiä, kuten: Henkilö osallistuu tapaamisiin ja yhteiseen koulutukseen, jolloin taataan laajempi ymmärrys RDMn merkityksestä ja sen välittyminen tutkimukseen (rahoittajien ehdot, oikeudelliset eettiset kysymykset, jotka ei suoraan esille tutkimuksessa, yliopiston politiikka ym. RDM-toimintaa ohjaavat ulottuvuudet).
- Uusi tehtävä on koulu/laitos huomioiden riittävän selvästi määritelty, jolloin henkilöiden palkkaaminen onnistuu ja toiminta tehtävissä tunnetuksi yliopistolla.